

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 18. aprīlī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto AS [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 33/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2017. gada 21. novembra noteikumu Nr. 680 “Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumos Nr. 156 “Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība”” 5. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam un par spēkā neesošu no spēkā stāšanās dienas.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka tiek svītrots Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumu Nr. 156 “Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība” 1. pielikuma 3. punkts, kas paredzēja piemērojamo standartu – LVS 191-1:2012 “Tērauds betona stiegrošanai. 1. daļa: Metināmi un nemetināmi taisni stieņi, rituļi un attīta rituļa izstrādājumi. Tehniskie noteikumi un atbilstības novērtēšana”.

Apstrīdētā norma paredz turpmāk uz stiegrojuma tēraudu neattiecināt Latvijas standarta prasības. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 25. marta

noteikumu Nr. 156 “Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība” 30.¹⁰1. apakšpunkta prasībām stiegrojuma tēraudam būs jāatbilst vismaz vienam Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts nacionālajam standartam. Saskaņā ar noteikumu 30.¹⁰4.2. apakšpunktu šādas preces partijai būs jāpievieno atbilstības novērtēšanas sertifikāts, kuru atbilstoši nacionālajam standartam ir izsniegusi sertificēšanas institūcija un kurš apliecina, ka ražotājs ir saņēmis tiesības ražot stiegrojuma tēraudu atbilstoši nacionālajam standartam.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem). Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums izvērtēt Ministru kabineta noteikumu normas atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt persona tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka tā ir akreditēta institūcija, kura ir veikusi ieguldījumus akreditācijas saņemšanā, nomā telpas, iegādājusies iekārtas un algojusi, apmācījusi darbiniekus akreditācijas veikšanai, taču ar apstrīdēto normu attiecībā uz akreditētajām institūcijām esot likvidēts stiegrojuma tērauda atbilstības uzraudzības un kontroles mehānisms. Tādējādi apstrīdētā norma ierobežojot tai tiesības veikt komercdarbību attiecībā uz stiegrojuma tērauda atbilstības uzraudzību un aizskarot Pieteikuma iesniedzēja tiesisko paļāvību. Apstrīdētā norma liedzot Pieteikuma iesniedzējai turpmāk izmantot īpašumu tā, lai gūtu pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu. Šādas izmaiņas arī samazinot Pieteikuma iesniedzēja komercdarbības vērtību.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.” Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

6.1. Satversmes tiesa secinājusi, ka Satversmes 105. pants paredz visaptverošu mantiska rakstura tiesību garantiju, ar „tiesībām uz īpašumu” saprotot visas mantiska rakstura tiesības, kuras tiesīgā persona var izlietot par labu sev un ar kurām tā var rīkoties pēc savas gribas (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 15. novembra sprieduma lietā Nr. 2015-25-01 10. punktu*). To vidū ir arī personas ekonomiskās intereses, kas saistītas ar komercdarbības veikšanu (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 12. decembra sprieduma lietā Nr. 2013-21-03 10.1. punktu*). Tomēr Satversmes 105. pants neparedz tiesisko aizsardzību personas iespējām gūt peļņu, jo šāda abstrakta iespējamība nav uzskatāma par īpašuma tiesību objektu (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 3. jūlija sprieduma lietā Nr. 2014-12-01 21.3. punktu*). Tādējādi apstrīdētā norma radītu 105. pantā

noteiktās pamattiesības aizskārumu, ja iejauktos Pieteikuma iesniedzējas komercdarbībā, to liedzot vai kādā mērā ierobežojot.

Kolēģija secina, ka apstrīdētās izmaiņas būvizstrādājumu atbilstības novērtēšanas tiesiskajā regulējumā ietekmē Pieteikuma iesniedzējas komercdarbību tā, ka valsts atsakās no prasības, ka stiegrojuma tēraudam būtu jāatbilst tikai Latvijas nacionālajam standartam, tā vietā paredzot, ka stiegrojuma tēraudam būtu jāatbilst vismaz vienam Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts nacionālajam standartam, kas sevī ietver arī Latviju. Turpretim Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, kā šādas izmaiņas aizskar Pieteikuma iesniedzējas īpašuma tiesības. Kolēģija konstatē, ka Pieteikuma iesniedzēja var turpināt darboties kā akreditēta institūcija un sniegt savus pakalpojumus.

Pieteikuma iesniedzēja arī nav pamatojusi, vai iespējama ienākumu samazināšanās, valstij atsakoties no prasības, ka stiegrojuma tēraudam būtu jāatbilst tikai Latvijas nacionālajam standartam, tiktu aizsargāta ar Satversmes 105. pantu.

6.2. Tiesiskās paļāvības principa pamatā ir personas paļaušanās uz valsts tiesisku un konsekventu rīcību. Tiesiskās paļāvības principa galvenais uzdevums ir aizsargāt personas tiesības gadījumos, kad normatīvā regulējuma grozījumu rezultātā notiek vai ir iespējama privātpersonu tiesiskā stāvokļa pasliktināšanās (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2006. gada 8. novembra sprieduma lietā Nr. 2006-04-01 21. punktu*). Taču tiesiskās paļāvības princips neizslēdz valsts iespēju grozīt pastāvošo tiesisko regulējumu, jo pretējā gadījumā tas novestu pie tiesību sastinguma un neatbilstības mainīgajām sabiedriskās dzīves prasībām.

Kolēģija jau iepriekš secināja, ka Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, vai apstrīdētā norma skar tās iepriekš iegūtās īpašuma tiesības. Tiesiskās paļāvības principa kontekstā Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, vai tā varēja legītimī paļauties uz iepriekšējā tiesiskā regulējuma turpmāku spēkā esību, proti, ka tai būtu radusies paļāvība uz to, ka stiegrojuma tēraudam arī turpmāk būtu jāatbilst Latvijas nacionālajam standartam.

Ņemot vērā minēto, Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, ka ar apstrīdēto normu aizskartas tai Satversmes 1. un 105. pantā noteiktās tiesības.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc AS [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 33/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš